

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Socialudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 6. juni 2025
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Jonas Karlsen
Sagsnr.: 2025-06079
Dok.: 3725486

Besvarelse af spørgsmål nr. 616 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 616 (Alm. del), som Folketingets Socialudvalg har stillet til justitsministeren den 12. maj 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Victoria Velasquez (EL).

Peter Hummelgaard

/

Morten Schaumburg-Müller

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 616 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg:

”Vil ministeren redegøre for gældende lovgivning vedrørende forældelsesfrister ved menneskerettighedskrænkelser begået i forbindelse med internationale adoptioner til Danmark?”

Svar:

1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) fastsætter ikke regler om forældelse af krav om godtgørelse for eventuelle krænkelser af rettigheder indeholdt i konventionen. Spørgsmålet om, hvorvidt der er indtrådt forældelse, beror således på fortolkning og anvendelse af national ret, herunder i lyset af EMRK's bestemmelser.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har for så vidt angår sager om civilretlig forfølgning og EMRK artikel 6 om ret til retfærdig rettergang anerkendt, at forældelsesregler varetager legitime formål, herunder hensyn til retssikkerhed, endelighed og beskyttelse af potentielle sagsøgte. Forældelsesregler må imidlertid ikke være urimelig korte og skal give den berettigede reel mulighed for at gøre krav gældende, jf. Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 6. udgave (2023), s. 576.

Der skal ved stillingtagen til foreneligheden med konventionen foretages en konkret vurdering af, om det vil være proportionalt at anse et krav for forældet efter nationale forældelsesregler, jf. bl.a. Højesterets dom af 14. april 2021, sag 227/2018 (2. afd.).

2. Det kan generelt oplyses, at forældelsesloven regulerer forældelse af fordringer på penge eller andre ydelser, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Det primære formål med forældelsesreglerne er at tilskynde til, at sager indledes på et tidspunkt, hvor det stadig er muligt at løfte bevisbyrden. Det skyldes, at muligheden for at føre bevis forringes med tiden både for den, der mener at have et krav, og for den, der bestrider kravet.

Virkingen af forældelse er, at fordringshaveren mister sin ret til at kræve opfyldelse, dvs. at fordringen (kravet) falder bort.

Den almindelige forældelsesfrist er 3 år, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1. Fristen regnes som udgangspunkt fra det tidligste tidspunkt, hvor fordringshaveren kan kræve at få fordringen opfyldt, det vil sige forfaldstidspunktet, jf. forældelseslovens § 2, stk. 1. For fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontrakt regnes fristen fra tidspunktet for skadens indtræden, jf. forældelseslovens § 2, stk. 4.

Hvis fordringshaveren var ubekendt med fordringen eller skyldneren, regnes den 3-årige forældelsesfrist først fra den dag, da fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab hertil, jf. forældelseslovens § 3, stk. 2 (suspension).

Det er som udgangspunkt en betingelse for, at forældelsesfristen kan blive suspenderet, at uvidenheden vedrører de faktiske forhold, som kravet støttes på. Dette indebærer, at f.eks. ukendskab til retsregler på området – eller den rette fortolkning heraf for kravet – som udgangspunkt ikke kan medføre suspension.

Den almindelige forældelsesfrist suppleres af en absolut forældelsesfrist, som i almindelighed er 10 år regnet fra forfaldstidspunktet, jf. forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 4, dog 30 år fra den skadevoldende handlingens ophør for bl.a. personskade, jf. forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 1.

Retsvirkningen af den absolutte forældelsesfrist er, at en fordring altid falder bort på dette tidspunkt. Dette gælder også, hvis den almindelige forældelsesfrist i medfør af forældelseslovens § 3, stk. 2, har været suspenderet som følge af fordringshaverens ukendskab til fordringen eller skyldneren.

3. Som det bl.a. fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 20. marts 2025 af spørgsmål nr. 434 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg, kan der være særlige hensyn, der kan begrunde, at der ikke skal gælde en forældelsesfrist. Det er tilfældet i forhold til krav på erstatning eller godtgørelse, som udspringer af, at en forvaltningsmyndighed har tilsidesat lovbestemte forpligtelser over for en person under 18 år i forbindelse med overgreb begået over for denne, jf. forældelseslovens § 3, stk. 5. Disse krav er ikke genstand for forældelse.

Lovbestemte forpligtelser kan f.eks. være forpligtelser, der følger af EMRK. Ved overgreb forstås strafbare handlinger, som er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (seksualforbrydelser, forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den personlige frihed) og straffelovens § 210 om incest og § 213 om vanrøgt.

Det fremgår af forarbejderne til forældelsesloven, at baggrunden for reglen bl.a. er, at en eventuel erstatningssag ikke vil opstå, før overgrebene kommer for en dag, hvilket ofte først vil ske, når barnet er blevet voksent, da barnet typisk først på dette tidspunkt vil være i stand til at reflektere over overgrebene og over myndighedernes ansvar i forbindelse hermed, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 31 som fremsat, side 9.